

Sygn. akt: WA 17/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Błuś (przewodniczący)

SSN Marian Buliński (sprawozdawca)

SSN Jan Bogdan Rychlicki

Protokolant : Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk Anny Czapigo
w sprawie R. R. w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie
niesłuszne tymczasowe aresztowanie po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na
rozprawie w dniu 14 grudnia 2015 r., apelacji, wniesionej przez pełnomocnika
wnioskodawcy od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 marca
2015 r.,

- I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 3837, 60 zł (trzy tysiące osiemset trzydzieści siedem złotych i 60 groszy) w tym 23 % podatku VAT, tytułem zwrotu uzasadnionych kosztów ustanowienia jednego pełnomocnika w sprawie;**
- II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem Wojskowego Sądu Garnizonowego w W. z dnia 8 listopada 2003 r. R. R. został tymczasowo aresztowany (zatrzymany został w dniu 6 listopada 2003 r.).

Tymczasowe aresztowanie trwało do 10 marca 2004 r. Postępowanie karne, w którym stosowano ten środek zapobiegawczy, zostało zakończone wyrokami Wojskowego Sądu Okręgowego w W:

- z dnia 5 maja 2010 r., uniewinniający R. R. od popełnienia czynu określonego w art. 229 § 3 k.k.,
- z dnia 29 czerwca 2012 r., o umorzeniu postępowania karnego o zarzucone R. R. czyny określone w art. 305 § 1 k.k. z uwagi na znikomą szkodliwość społeczną zarzucanych czynów.

W dniu 13 maja 2013 r. R. R. złożył wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 3.702.587,80 zł tytułem odszkodowania oraz 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z niesłusznym tymczasowym aresztowaniem.

Wyrokiem z dnia 9 marca 2015 r. Wojskowy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 552 § 4 k.p.k., zasądził od Skarbu Państwa na rzecz R. R. kwotę 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z niewątpliwie niesłusznym aresztowaniem w toku śledztwa o sygnaturze Po.Śl. ../03, prowadzonego przez Wojskową Prokuraturę Okręgową, zaś w pozostałym zakresie wniosek oddalił. Orzekł również, że na podstawie art. 554 § 2 k.p.k. postępowanie wolne jest od kosztów.

Apelację od tego wyroku złożyli prokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej w W. na niekorzyść wnioskodawcy oraz pełnomocnik wnioskodawcy.

Pełnomocnik wnioskodawcy w apelacji zarzucił temuż orzeczeniu:

„1. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść tego orzeczenia, a wyrażający się w niepełnej i nieprawidłowej ocenie ujawnionych okoliczności faktycznych prowadzących do zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie jedynie 100 000,00 zł oraz w części oddalającej wniosek o zasądzenie odszkodowania za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe

aresztowanie R. R. w toku śledztwa o sygnaturze Po. Śl. .../03 prowadzonego przez Wojskową Prokuraturę Okręgową w W.

2. Obrazę przepisów postępowania, a to art. 5 § 2 kpk, art. 6, art. 7, art. 167 i art. 424 § 1 i pkt 1 i 2 kpk, poprzez dowolną i jednostronną ocenę zgromadzonych dowodów, pominięcie niektórych dowodów i ich błędną ocenę, jak też ocenę dowodów sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

3. Obrazę przepisu art. 322 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy z przyczyn obiektywnych udowodnienie wysokości żądania odszkodowania jest niemożliwe lub nader utrudnione.

4. Naruszenie art. 554 § 2 k.p.k. w zw. z § 14 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013 r., poz. 461) poprzez niezasądzenie kosztów ustanowienia pełnomocnika”.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 9 czerwca 2015 r. (WA 5/15) zmienił zaskarżony wyrok poprzez obniżenie zasądzzonego zadośćuczynienia do kwoty 40.000 zł.

Kasację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając rażące naruszenie prawa, mające wpływ na treść wyroku, a polegające na:

„1. błędzie prawa materialnego a to art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. poprzez uznanie, że wnioskodawca w związku z oczywiście niesłusznym tymczasowym aresztowaniem nie poniósł „z prawnego punktu widzenia szkody”, bowiem nie był zatrudniony w firmie I. należącej do jego żony i nie otrzymywał wynagrodzenia,

2. rażącej obrazie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., poprzez nierozważenie wszystkich argumentów apelacji w ramach kontroli odwoławczej, a nadto poprzez dowolną analizę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i oparciu wyroku na własnych ustaleniach sprzecznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym a to, iż zawarta ugoda z pracodawcą obejmowała również wynagrodzenie za okres czteromiesięcznego pozbawienia wolności, podczas gdy ugoda dotyczyła jedynie wynagrodzenia dodatkowego, wynikającego z czynności faktycznie wykonywanych przez wnioskodawcę w

ramach procentowego wynagrodzenia od wartości wynegocjowanych kontraktów, a nie z tytułu wynagrodzenia stałego oraz stwierdzenia, że kontrakt z firmą T. GmbH, miała podpisać firma M. S. A., a nie jak w rzeczywistości miało być R. R., jako osoba prywatna,

3. rażącej obrazie przepisów postępowania, a to art. 457 § 3 kpk poprzez brak uzasadnienia istotnego obniżenia zasądzonej kwoty zadośćuczynienia w wymiarze 100 000 (sto tysięcy złotych) do kwoty 40 000 (czterdziestu tysięcy złotych) poprzez odwołanie się do „dominującej praktyki orzeczniczej w tym względzie, która jest znana Sądowi Najwyższemu z urzędu”,

4. rażącej obrazie przepisów prawa procesowego, a to art. 632 § 2 k.p.k. poprzez uznanie za nieuzasadnione żądania zasądzenia na rzecz wnioskodawcy należności za udział ustanowionego pełnomocnika w postępowaniu przed sądem I i II instancji przez sprzeczne z prawem prawa stwierdzeniem, że zwrot tych należności nie przysługuje”.

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu kasacji wyrokiem z dnia 15 października 2015 r. (WK 7/15) uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Najwyższemu Izbie Wojskowej do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, a w pozostałym zakresie oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 8 grudnia 2015 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo pełnomocnika wnioskodawcy (z załączoną fakturą), z którego wynikało, że wnioskodawca wniósł na rzecz pełnomocnika opłatę za usługi w kwocie 4920 zł.

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym pełnomocnik wnioskodawcy poparł swoją apelację z 23 kwietnia 2015 r., w części dotyczącej opłaty i wniósł o jej zasądzenie w wysokości przewidzianej w rozporządzeniu. Apelację pełnomocnika wnioskodawcy poparł także prokurator wnosząc o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów ustanowienia pełnomocnika w sprawie w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. 2013, poz. 461).

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 554 § 4 zdanie drugie k.p.k. „w razie uwzględnienia roszczeń choćby w części wnioskodawcy przysługuje od Skarbu Państwa zwrot

uzasadnionych wydatków, w tym z tytułu ustanowienia jednego pełnomocnika”. Strony zgodnie wniosły by te uzasadnione wydatki związane z ustanowieniem jednego pełnomocnika ustalić w oparciu o treść cyt. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz by stawkę z § 14 ust. 6 określić z uwzględnieniem § 2 ust. 2 tegoż rozporządzenia, tj. by stawkę minimalną podwyższyć do maksymalnej wynikającej z tego przepisu. Mając na uwadze nakład pracy pełnomocnika wnioskodawcy, Sąd Najwyższy uwzględnił wnioski stron, a przy ustalaniu wysokości uzasadnionych wydatków wnioskodawcy w tym zakresie uwzględnił także to, że łącznie pełnomocnik na różnych etapach sprawy trzykrotnie występował przed Sądem Najwyższym (§ 14 ust. 2 pkt 6 cyt. rozporządzenia) oraz sporządził i wniósł kasację (§ 14 ust. 3 pkt 2 cyt. rozporządzenia), doliczając zgodnie z § 2 ust. 3 omawianego rozporządzenia 23% podatek VAT.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc